Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 16 december 2025

Portefeuille: Algemene Zaken

Agendapunt: B32

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het geactualiseerde Gemeentelijk Draaiboek Nafase na GRIP-crisis

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van het geactualiseerde Gemeentelijke Draaiboek Nafase na een GRIP-crisis (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure-crisis), waarvan de belangrijkste onderdelen zijn:
a. Activering, overdracht en (bestuurlijke) verantwoordelijkheid
b. Nafaseorganisatie
c. Plan van Aanpak Nafase en themas in de nafase
d. Budget en budgetbewaking
e. Trainen en opleiden

2. In te stemmen met het geactualiseerde Gemeentelijke Draaiboek Nafase na een GRIP-crisis, waarvan de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Draaiboek Nafase 2017 zijn:
a. Gewijzigde taken van de Directie Openbare Orde en Veiligheid per 1 oktober 2019
b. Reorganisaties binnen de gemeente die hebben geleid tot andere taken en verantwoordelijkheden
c. Fusering Weesp met de gemeente Amsterdam per 24 maart 2022
d. Vaststelling van de Gemeentelijke Incidententafel (vastgesteld door GMT maart 2023)
e. Evaluatiepunten en aanbevelingen van de nafase Riekerhaven: één gemeentelijk draaiboek nafase voor zowel een stadsdeel als stedelijk gecoördineerde nafase
f. Gewijzigde taken Bevolkingszorg per 1 januari 2024

Kernboodschap

Het college B&W van Amsterdam neemt een besluit over de organisatie en afwikkeling van de nafase na een GRIP-crisis binnen de gemeente. Het Draaiboek Nafase beschrijft hoe de gemeente Amsterdam zich heeft voorbereid op de nafase. Dit draaiboek is zowel de werkwijze van een nafase die coördinatie en aansturing op centraal stedelijk niveau vraagt, als de werkwijze wanneer de nafase door de stadsdelen waarin de crisis heeft plaatsgevonden zelf wordt georganiseerd.

De laatste actualisatie van het Draaiboek Nafase dateert uit 2017. Sindsdien zijn er ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op het draaiboek en een update noodzakelijk maken.

Bestuurlijke achtergrond

Eind 2007 is het Amsterdamse draaiboek nazorg vastgesteld. In 2012 is deze geactualiseerd en in 2014 zijn de geleerde lessen van de Amsterdamse zedenzaak verwerkt. Op 23 mei 2017 heeft het college ingestemd met een actualisatie van het Draaiboek Nafase. Voorliggend draaiboek is wederom geactualiseerd.

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Op basis van de Wet Veiligheidsregio is een veiligheidsregio verplicht een regionaal crisisplan te hebben. Het crisisplan van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland beschrijft conform deze wet de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing. De gemeente Amsterdam is zelf verantwoordelijk voor de afwikkeling en organisatie van de nafase na de crisis. Het Gemeentelijk Draaiboek Nafase kan gezien worden als een verlengde van het crisisplan en is gericht op een goede organisatie de nafase na de acute fase van een crisis binnen de gemeente Amsterdam.

Artikel 160, eerste lid, onder a, van de Gemeentewet
Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Onderbouwing besluit

In dit Draaiboek Nafase wordt beschreven op welke wijze de gemeente Amsterdam zich heeft voorbereid op de nazorg na een GRIP-crisis: de nafase. In deze tijd is het extra belangrijk om als organisatie weerbaar en voorbereid te zijn op diverse crises. Dit draaiboek is zowel de werkwijze van een nafase die coördinatie en aansturing op centraal stedelijk niveau vraagt, als de werkwijze wanneer de nafase door de stadsdelen waarin de crisis heeft plaatsgevonden zelf wordt georganiseerd. Dit draaiboek beschrijft hoe de activering en alarmering van de nafase plaatsvindt en hoe dit werkt voor de Gemeentelijke Incidententafel (niet GRIP-crisis), de (bestuurlijke) taken en verantwoordelijkheden in de nafase, de organisatiestructuur tijdens de nafase en een invulling op hoofdlijnen van een groot aantal themas die in de nafase aan de orde kunnen komen.

De laatste actualisatie van het Draaiboek Nafase dateert uit 2017. Sindsdien zijn er een aantal ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op het draaiboek en een update noodzakelijk maken.

1.Kennis te nemen van het geactualiseerde actualiseerde Gemeentelijke Draaiboek Nafase na een GRIP-crisis, waarvan de belangrijkste onderdelen zijn:

Ad 1a) Activering, overdracht en (bestuurlijke) verantwoordelijkheid

<u>Overdracht acute fase naar nafase; de impactanalyse</u>

Bij een GRIP-crisis wordt al in de acute fase een impactanalyse gedaan voor de nafase. Bij GRIP 1 en 2 ligt het maken van de impactanalyse bij het Commando Plaats Incident (CoPI) en het Regionaal Operationeel Team (ROT). De primaire verantwoordelijkheid voor het maken van een overdrachtsdocument en het overhandigen aan de nafaseorganisatie ligt bij Bevolkingszorg en de overige multi-crisispartners, in samenwerking met de gemeentelijke crisisfunctionarissen. De stadsdeeldirecteur van dienst (Hoofd-Gemeentelijk Actiecentrum (GAC) is verantwoordelijk voor een goede en volledige overdracht naar de Projectleider Nafase van het stadsdeel of van het nafaseteam van het PMB.

Bij GRIP 3 en 4 ligt het maken van de impactanalyse bij de piket stadsdeeldirecteur en de Strategisch Adviseur Bevolkingszorg. De rol van Strategisch Adviseur Bevolkingszorg wordt ingevuld door het Gemeentelijk Management Team (GMT). De GMT-leden hebben piket voor de invulling van deze rol. Essentieel hierbij is dat hierbij een (eerste) inschatting wordt gedaan over of het beleggen van de verantwoordelijkheid voor de nafaseorganisatie volgens de basisafspraak voldoet.

Verantwoordelijkheid nafase
Bij GRIP 1 of 2 is de betreffende stadsdeelorganisatie verantwoordelijk voor de nafase. De verantwoordelijkheid ligt in dat geval bij de stadsdeeldirecteur die hiervoor een Projectleider Nafase aanwijst (in de regel een van de gebiedsmanagers).

Bij GRIP 3 of hoger wordt een stedelijke nafaseorganisatie opgezet. Dit wordt in opdracht van de Strategisch Adviseur Bevolkingszorg (GMT-lid met piket) uitgevoerd door het PMB. In dat geval is er ook een Bestuurlijk Overleg onder verantwoordelijkheid van de burgemeester.

Op verzoek van gemeenten uit de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland kan de gemeente Amsterdam ook de nafase voor andere Amsterdam Amstelland-gemeenten uitvoeren.

Opschaling Nafaseorganisatie
Het GRIP-niveau van de acute fase is niet altijd een juiste indicator voor de omvang en het bestuurlijk karakter van de nafase. Indien de nafase hier om vraagt is het daarom altijd mogelijk om op te schalen naar een stedelijke nafaseorganisatie. Een eerste inschatting hiervan wordt gemaakt bij de impactanalyse in de acute fase. Indien wenselijk kan hierna overleg plaatsvinden met het piket GMT-lid, de (piket) stadsdeeldirecteur, de Gemeentesecretaris en het Projectmanagementbureau. In gezamenlijkheid kan worden besloten:
1. de nafase alsnog (bij GRIP 1 en 2) onder verantwoordelijkheid van de stadsdeelorganisatie uit te voeren. Hierbij kan het projectmanagement indien gewenst aanvullend een adviserende rol vervullen;
2. een stedelijke nafaseorganisatie op te zetten, uitgevoerd door het Projectmanagementbureau.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid
De bestuurlijke verantwoordelijkheid van de nafase ligt altijd bij het College van B&W. In het geval van een stedelijke nafase wordt altijd het Plan van Aanpak ter vaststelling aangeboden aan het College van B&W. De burgemeester heeft het opperbevel in de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit omvat ook het beperken van de gevolgen van een ramp.

In het geval van een nafase uitgevoerd door de stadsdeelorganisatie zal de nafase in de regel een kleinere omvang hebben. De stadsdeeldirecteur en de projectleider Nafase maken hierbij de afweging of en hoe hierbij het College van B&W te informeren of ter besluitvorming aan te bieden. Het dagelijks bestuur van het stadsdeel wordt, waar nodig, geïnformeerd.

Ad 1b) Nafaseorganisatie
Wanneer de nafase wordt geactiveerd, wordt er tijdelijk een nafaseorganisatie opgezet onder leiding van de Leider Nafase. De Leider Nafase is verantwoordelijk voor de volgende zaken:
Geeft leiding aan de nafaseorganisatie
Benoemt de Projectleider Nafase
Bewaakt de voortgang van de activiteiten in de Nafase
Houdt toezicht op de beschikbaarheid van personele capaciteit, middelen en expertise en heeft mandaat deze aan te wijzen. Als er capaciteit nodig is van een ander organisatieonderdeel verloopt dit altijd in afstemming met directeur van het betreffende organisatieonderdeel.
Is eindverantwoordelijk voor de nafaseorganisatie

Bovenstaande algemene taken gelden voor elke nafase; onafhankelijk van waar de dagelijkse coördinatie is belegd (bij een stadsdeel of bij PMB).

Voor een nafase in het stadsdeel is de stadsdeeldirecteur de Leider Nafase. Bij een stedelijke nafase is heeft de Strategisch Adviseur Bevolkingszorg de rol van Leider Nafase zolang deze piket heeft.

Gegenereerd: vTER VERGADERING

Binnen twee dagen wordt een besluit genomen wie de definitieve Leider Nafase is. Dit kan de Gemeentesecretaris of een GMT-lid zijn. Hierbij wordt gekeken naar de aard van de nafase. Is deze bijvoorbeeld multidisciplinair dan ligt het voor de hand dat de GS als Leider Nafase wordt benoemd.

Voor de nafaseorganisatie wordt een (tijdelijke) overlegstructuur opgezet. Wanneer de nafase door een van de stadsdeelorganisaties wordt uitgevoerd, wordt alleen een nafaseteam met o.a. een projectleider nafase, verslaglegger, veiligheidscoördinator, communicatiemanagers en gebiedsmakelaar opgezet. Wanner de nafase stedelijk wordt gecoördineerd door het PMB wordt een omvangrijkere overlegstructuur opgezet:
Bestuurlijk Overleg Nafase (BON):
Deelnemers van dit overleg zijn o.a. de burgemeester (voorzitter) en verantwoordelijke wethouders (op basis van hun portefeuille).
Het Bestuurlijk Overleg Nafase wordt ingericht om duidelijke leiding te verkrijgen over de nafase en hier de benodigde grote besluiten te kunnen laten nemen over de nafase. Hiervoor zijn korte lijnen naar de bestuurders noodzakelijk. Tegelijk wordt voorkomen dat de reguliere B&W overleggen worden overbelast.
Kernteam Nafase:
Deelnemers van dit overleg zijn o.a. de Leider nafase en de directeuren van directies die verantwoordelijk zijn voor dominante vraagstukken en themas in de nafase. Dit kernteam zorgt voor de strategische coördinatie van de nafaseactiviteiten en bereidt bestuurlijke besluitvorming voor.
Nafaseteam:
Deelnemers van dit overleg zijn o.a. Projectleider Nafase, informatiemanager, secretaris, bestuursadviseur, communicatiemanager en deelprojectleiders. Dit nafaseteam zorgt voor de tactische en operationele coördinatie van de nafaseactiviteiten.

Ad 1c) Plan van Aanpak Nafase en themas in de nafase
Voor de nafase wordt een plan van aanpak opgesteld. De projectleider nafase is verantwoordelijk voor het schrijven van dit plan en het laten vaststellen ervan door het College van B&W. De nafase uitgevoerd door het stadsdeel zal in de regel minder complex en omvangrijk zijn en in veel gevallen niet een volledig uitgewerkt Plan van Aanpak nodig hebben.

Het nafaseplan bestaat, naast een beschrijving van de nafaseorganisatie (zie ad 1b), uit onderstaande onderdelen:
1. Aanleiding, doel en afbakening van de nafase
2. (Bestuurlijke) uitgangspunten: o.a. invulling van caring government, taakverdeling nationaal/regionaal
3. Fasering en afschaling: o.a. belangrijke mijlpalen, afbouw van de nafase
4. Kernactiviteiten van het nafaseteam
5. Beschrijving van de belangrijkste themas/deelprojecten van de nafase: voorbeelden zijn o.a. rouwverwerking en herdenken, psychosociale hulpverlening, herhuisvesting etc.
6. Vaste themas in de nafase zijn: communicatie, verslaglegging en archivering, budget en budgetbewaking, verantwoording afleggen (aan de gemeenteraad) en evaluatie
7. Autorisatie: beschrijving van de verantwoordelijkheden in de nafaseorganisatie
8. Risicos en beheersmaatregelen

Ad 1d) Budget en budgetbewaking
Het opstellen van een begroting en het monitoren van de uitgaven is de verantwoordelijkheid van de Leider Nafase en hij wordt daarbij ondersteund door een financieel adviseur van Financiën en Inkoop. In het plan van aanpak nafase wordt een inschatting gemaakt van het benodigde budget voor de uitvoering van de nafase. Dit betreft de nafaseorganisatie (capaciteit) en de kosten voor uitvoering van de verschillende deelplannen. In zoverre het gaat om -kortdurende- inzet van eigen personeel

wordt deze om niet geleverd, met uitzondering van personeel dat regulier wordt bekostigd door tarieven.
Voor alle nafasen (stadsdeel en stedelijk) worden de kosten geboekt op een kostenplaats bij de Gemeentesecretaris (Bureau GS BMA). Voor een nafase met relatief lage kosten (verwachte kosten van minder dan 1 miljoen) wordt de dekking achteraf gezocht. Voor een grote nafase (verwachte kosten van meer dan 1 miljoen) dient voor de dekking een besluit door het College van B&W te worden genomen. Voor een stedelijke nafase gecoördineerd door PMB wordt de begroting samen met het plan van aanpak altijd ter besluitvorming aan het College van B&W voorgelegd, ook als de verwachte kosten minder dan 1 miljoen zijn.

Ad 1e) Trainen en opleiden
Het is van belang dat de gemeentelijke organisatie (College van B&W, GMT, directeuren, functionarissen tijdens de nafase) bekend zijn met het Draaiboek Nafase zodat eenieder vanuit de juiste rol weet te handelen. Voor het College van B&W en het GMT zal jaarlijks een training worden georganiseerd. Het PMB, de Stadsdelen, OOV en de VRAA organiseren jaarlijks de trainingen voor betrokken directies in de Nafase.

2. In te stemmen met het geactualiseerde Gemeentelijke Draaiboek Nafase na een GRIP-crisis, waarvan de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Draaiboek Nafase 2017 zijn:

Ad 2a) Gewijzigde taken van de Directie Openbare Orde en Veiligheid per 1 oktober 2019
Per 1 oktober 2019 zijn een deel van de taken van het Veiligheidsbureau (financiën, beleid, coördinatie en uitvoering) wat onder OOV viel, overgeheveld naar de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VRAA). Veel taken op het gebied van crisisbeheersing worden sindsdien uitgevoerd onder regie van de VrAA. De gemeente blijft echter verantwoordelijk voor het in stand houden van de eigen gemeentelijke crisisorganisatie en de gemeente blijft ook verantwoordelijk voor de nafase na een ramp of crisis.

Ad 2b) Reorganisaties binnen de gemeente die hebben geleid tot andere taken en verantwoordelijkheden
Sinds de vorige actualisatie in 2017 zijn er binnen de gemeentelijke organisatie veranderingen doorgevoerd. Resultaat Verantwoordelijke Eenheden (RVE's) zijn o.a. directies geworden. Ook hebben sommige directies andere taken en verantwoordelijkheden gekregen dan voorheen. Alle taken en verantwoordelijkheden van de directies die een rol hebben in de nafase, zijn opnieuw doorgelopen en herbevestigd of aangepast.

Ad 2c) Fusering Weesp met de gemeente Amsterdam per 24 maart 2022
Weesp was onderdeel van de Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek en is door deze fusie toegetreden tot de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Een eventuele nafase voor Weesp behoort daarmee nu tot de taken van de gemeente Amsterdam.

Ad 2d) Vaststelling van de Gemeentelijke Incidententafel (vastgesteld door GMT maart 2023)
De Gemeentelijke Incidententafel vervangt de werkwijze bij een beleidscrisis zoals beschreven in de vorige versie van het draaiboek (2017).
Het draaiboek nafase bleek namelijk niet altijd de meest passende werkwijze voor de aanpak van beleidscrises. Daarnaast bestond binnen het GMT en de directies behoefte om een duidelijke opschalingssystematiek in te stellen voor (politiek relevante) beleidscrises en acute bestuursopdrachten en vraagstukken. Dit heeft geresulteerd in een nieuw instrument namelijk de Incidententafel. Hiervoor heeft het GMT op 16 maart 2023 het Proces Gemeentelijke Incidenten vastgesteld.

De Gemeentelijke Incidententafel is bedoeld voor vraagstukken die niet (direct) te maken hebben

met openbare orde en veiligheid, maar wel snelle inzet van directies om de (dreigende) crisis te bestrijden vragen. Het gaat hierbij niet om GRIP-crisissituaties of de daaropvolgende nafase, maar hieruit kunnen wel gemeentelijke incidenten voortkomen. Bij signalering van een gemeentelijk incident kan, in opdracht van de Gemeentesecretaris of Stedelijk Directeur, snel een Incidententafel bijeen worden geroepen met verschillende directies die de opgave duidt en advies geeft met welke aanpak het gemeentelijke incident het beste kan worden beheerst en welke inzet daarvoor nodig is. Een van uitkomsten kan zijn dat voorliggend draaiboek nafase als werkwijze wordt gekozen om het gemeentelijk incident op te lossen.

Ad 2e) Evaluatiepunten en aanbevelingen van de nafase Riekerhaven: één gemeentelijk draaiboek nafase voor zowel een stadsdeel als stedelijk gecoördineerde nafase
Naar aanleiding van de brand in de Riekerhaven die plaatsvond in 2022, heeft in 2023 een evaluatie plaatsgevonden. Een aanbeveling met betrekking tot de nafase uit deze evaluatie betrof:
Kom tot één draaiboek inzetbaar voor elke nafase, welke inzetbaar is voor de stad en stadsdelen (geen separaat draaiboek voor stadsdelen). Pas de inhoud aan naar de laatste stand van zaken m.b.t. het bestuurlijk stelsel en de actuele gemeentelijke organisatiestructuur. Zet centraal dat niet het GRIP-niveau in de acute fase, maar de opgave in de nafase bepalend is voor de inzet en inrichting van de nafaseorganisatie.

Voorliggend draaiboek betreft één gemeentelijk Draaiboek Nafase voor een nafase op stadsdeel en stedelijk niveau. Daarnaast is bekeken hoe het GRIP-niveau van de crisis de inzet en inrichting van de nafaseorganisatie al dan niet kan bepalen. De principeafspraak is: bij GRIP 1 en 2 zijn de stadsdelen aan zet voor de nafase, vanaf GRIP 3 coördineert het PMB de nafaseorganisatie op stedelijk niveau. Wel is er ruimte voor maatwerk. Er is een nieuwe opschaling ingericht waarbij besloten kan worden, als de aard van de GRIP-crisis daarom vraagt, de nafase stedelijk te laten coördineren door het PMB, ook als het een GRIP 1 of 2 crisis betreft. PMB werkt in opdracht van de Gemeentesecretaris.

Ad 2f) Gewijzigde taken Bevolkingszorg per 1 januari 2024.
Per 1 januari 2024 ligt de regie, beheer en coördinatie op Bevolkingszorg bij de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Hoewel Bevolkingszorg een taak heeft op het gebied van preparatie op de nafase blijft het uitvoeren en coördineren van de nafase zelf een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Duurzaamheid

N.v.t.

Het draaiboek nafase heeft geen effect op het wel/niet behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente.

Participatie

n.v.t. betreft een intern gemeentelijk proces/werkwijze.

Financiële onderbouwing

De kosten gemoeid met de voorbereiding op de nafase (trainen en opleiden) worden gedekt door de Gemeentesecretaris en de directies zelf.
Voor alle nafaseprojecten (stadsdeel en stedelijk) worden de kosten geboekt op een kostenplaats bij de Gemeentesecretaris (Bureau GS BMA). Voor een nafase met relatief lage kosten (verwachte kosten van minder dan 1 miljoen) wordt de dekking achteraf gezocht. Voor een grote nafase (verwachte kosten van meer dan 1 miljoen) dient voor de dekking een besluit door het College van B&W te worden genomen. Voor een stedelijke nafase gecoördineerd door PMB wordt de begroting

samen met het plan van aanpak altijd ter besluitvorming aan het College van B&W voorgelegd, ook als de verwachte kosten minder dan 1 miljoen zijn.

Conclusie: De kosten zijn gedekt vanuit de begroting.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-081343	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-081598	20251209 gemeentelijk Draaiboek Nafase Amsterdam - vast te stellen BenW.pdf (pdf)
AD2025-081635	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten